

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 30 listopada 2012 r.

Poz. 6363

UCHWAŁA NR XXIII/303/12 RADY MIEJSKIEJ W DĄBROWIE TARNOWSKIEJ

z dnia 14 listopada 2012 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2013 -2016.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) art. 87 ust. 1, 2, 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.), Rada Miejska w Dąbrowie Tarnowskiej uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji "Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Dąbrowa Tarnowska na lata 2013-2016, stanowiący załącznik 1 do niniejszej uchwały pozytywnie zaopiniowany przez Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dąbrowy Tarnowskiej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Władysław Knutelski

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXIII/303/12
Rady Miejskiej w Dąbrowie Tarnowskiej
z dnia 14 listopada 2012 r.

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY DĄBROWA TARNOWSKA NA LATA 2013-2016

Wstęp

Przyjęte założenia struktury i formy opracowania opierają się na wytycznych rekomendowanych przez Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków – *Gminny program opieki nad zabytkami. Poradnik Metodyczny*. Podstawą merytoryczną dla warstwy dokumentacyjnej związanej z historią i dziedzictwem kulturowym na terenie gminy Dąbrowa Tarnowska są istniejące dokumentacje obiektów zabytkowych, w tym karty rejestrowe Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Dąbrowa Tarnowska na lata 2013-2016 jest dokumentem aktualizującym Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Dąbrowa Tarnowska na lata 2009-2012 oraz dokumentem uzupełniającym do innych aktów planowania w gminie (Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa Tarnowska, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego każdego z sołectw). Program Opieki nad Zabytkami jest dokumentem

polityki administracyjnej w zakresie podejmowanych działań dotyczących inicjowania, wspierania i koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego. Działania te określone są w odniesieniu do całej gminy jako jednostki podziału administracyjnego, a nie odnoszą się jedynie do władz gminy, których bezpośredni wpływ na działalność instytucji sprawujących w różnej formie opiekę nad zabytkami jest ograniczony tylko do nielicznych.

Program stanowi podwalinę współpracy między samorządem gminy, właścicielami zabytków i Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Współpraca ta rozwijana w kolejnych latach powinna przynieść lokalnej społeczności, i nie tylko, wymierne korzyści – zachowanie naszego dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń.

Program ma określić swego rodzaju stan idealny, do którego należy dążyć w zakresie opieki nad zabytkami: wskazywać konieczne do wykonania zadania i sugerować sposoby ich realizacji poprzez określenie podstawowych założeń organizacyjnych, finansowych, promocyjnych i ochronnych. Istotnym celem programu jest dążenie do osiągnięcia odczuwalnej i akceptowanej społecznie poprawy w zakresie: stanu zachowania i utrzymania obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie gminy Dąbrowa Tarnowska, szeroko pojmowanego zasobu dziedzictwa kulturowego oraz zachowania krajobrazu kulturowego. Istotnym jest, aby poprawa ta dokonywała się przy partycypacji mieszkańców Gminy, w różnych formach ich życiowej aktywności (praca zawodowa, działalność społeczna, działania wynikające z prawa własności lub z użytkowania obiektów zabytkowych) zaangażowanych w opiekę nad zabytkami. Obowiązkiem władz publicznych w tym względzie jest z kolei pobudzanie i usprawnianie mechanizmów regulujących kwestie tej opieki oraz tworzenie i wspieranie inicjatyw mających taką opiekę na celu.

I. Podstawa prawna opracowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

1. 1 Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt. 9 ustawy, do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym m.in. sprawy kultury, a więc bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

2. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.), która nakłada na gminę następujące obowiązki i uprawnienia:

a. prawo utworzenia przez radę gminy (po uprzednim zasięgnięciu opinii konserwatora zabytków) parku kulturowego w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej (art.16),

b. obowiązek uwzględniania w strategii rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ochrony zabytków i opieki nad zabytkami (art. 18 i 19),

c. obowiązek uzgadniania projektów i zmian planów zagospodarowania przestrzennego z wojewódzkim konserwatorem zabytków (art. 20),

d. obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków (art. 22 ust. 4),

e. przyjmowanie zawiadomień o znalezieniu w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem oraz powiadomienie o tym fakcie wojewódzkiego konserwatora zabytków (art. 32 ust.1 pkt 3 i ust.2),

f. przyjmowanie zawiadomień o przypadkowym znalezieniu przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem archeologicznym i powiadomienie o tym fakcie wojewódzkiego konserwatora zabytków (art. 33 ust. 1 i 2),

g. sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich i budowlanych przy zabytku, do którego gmina posiada tytuł prawny (art. 71 ust. 1 i 2),

h. prawo udzielania przez organ stanowiący gminy, na zasadach określonych w podjętych uchwałach, dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (art. 81),

- i. obowiązek sporządzenia przez wójta gminy na okres 4 lat gminnego programu opieki nad zabytkami (art. 87 ust.1),
- j. obowiązek przyjęcia przez radę gminy - gminnego programu opieki nad zabytkami (art.87 ust.3),
- k. obowiązek sporządzenia i przedstawienia radzie gminy sprawozdania z realizacji programu (art. 87, ust. 5).

II. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

Konstytucja RP (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn.zm.) w przepisach art.5, art. 6 ust. 1 i art. 86 objęła zabytki ochroną zadeklarowaną jako konstytucyjny obowiązek państwa i każdego obywatela.

Głównym aktem prawny regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jest **ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami** (Dz. U. Nr 162 poz.1568 z późn. zm.). Ustawa stanowi podstawę prawną ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce. Określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków.

Definicje podstawowych pojęć z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami:

Zabytek jest to nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich część lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki lub zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną artystyczną lub naukową.

Obecnie obowiązują podział na:

- **zabytki nieruchome** - nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości
- **zabytki ruchome** - rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych,
- **zabytki archeologiczne** - zabytek nieruchomy będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów, albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem.

Zabytkiem przyrody określa się najczęściej szczególnie cenne drzewo, grupę drzew (park, las, aleję itp.) lub głąz narzutowy. Wszystkie zabytki łącznie (z dziedziny budownictwa, rzemiosła, sztuki, archeologii/dziedzictwo archeologiczne i przyrody) stanowią zasoby dziedzictwa kulturowego.

Prace konserwatorskie – działania mające na celu zabezpieczenie i utrwalenie substancji zabytku, zahamowanie procesów jego destrukcji oraz dokumentowanie tych działań.

Prace restauratorskie – działania mające na celu wyeksponowanie wartości artystycznych i estetycznych zabytku, w tym, jeżeli istnieje taka potrzeba, uzupełnienie lub odtworzenie jego części, oraz dokumentowanie tych działań.

Badania konserwatorskie – działania mające na celu rozpoznanie historii i funkcji zabytku, ustalenie użytych do jego wykonania materiałów i zastosowanych technologii, określenie stanu zachowania tego zabytku oraz opracowanie diagnozy, projektu i programu prac konserwatorskich, a jeżeli istnieje taka potrzeba, również programu prac restauratorskich.

Badania architektoniczne – działania ingerujące w substancję zabytku, mające na celu rozpoznanie i udokumentowanie pierwotnej formy obiektu budowlanego oraz ustalenie zakresu jego kolejnych przekształceń.

Badania archeologiczne – działania mające na celu odkrycie, rozpoznanie, udokumentowanie i zabezpieczenie zabytku archeologicznego.

Roboty budowlane – roboty budowlane w rozumieniu przepisów Prawa budowlanego, podejmowane przy zabytku lub w otoczeniu zabytku

Ochrona zabytków polega na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe

zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie; zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków; udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków; przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę; kontrole stanu zachowania i przeznaczenia zabytków; uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Opieka nad zabytkiem sprawowana jest przez jego właściciela lub posiadacza i polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków: naukowego badania i dokumentowania zabytku; prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku; zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości; popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz o jego znaczeniu dla historii kultury.

Ustawowej ochronie podlegają również nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Art.7. ustawy o ochronie zabytków definiuje w zamkniętym katalogu następujące formy ochrony zabytków:

1. **wpis do rejestru zabytków**, który dla zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków; Zgodnie z art. 9. ust.1 do rejestru zabytków (...) *wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. Do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku.* (art. 9 ust.2)

Zgodnie z art. 10. ust. 1 *do rejestru wpisuje się zabytek ruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków na wniosek właściciela tego zabytku. Wojewódzki konserwator zabytków może wydać z urzędu decyzję o wpisie zabytku ruchomego do rejestru w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę* (art. 10 ust.2).

Sposób prowadzenia rejestru oraz ewidencji zabytków określa Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem. (Dz. U. Nr 113, poz. 661)

2. **uznanie za pomnik historii** zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru lub parku kulturowego o szczególnej wartości dla kultury przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego;

3. **utworzenie parku kulturowego** w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się pod względem krajobrazowym terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej; park kulturowy może utworzyć na podstawie uchwały rada gminy po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków;

4. **ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego**, dotyczące w szczególności zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków i ich otoczenia; innych zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych; w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustala się również, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Wykonywanie zadań w zakresie kultury i ochrony zabytków jest ustawowym zadaniem samorządów. W art. 7 ust. 1, pkt 9 **ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym** (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn.zm.) zostały określone zadania własne gminy: „*zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy (...) kultury, w tym (...) ochrony zabytków i opieki nad zabytkami*”.

Oprócz pkt. 9, odnoszącego się bezpośrednio do ochrony i opieki nad zabytkami, wymienione powyżej sprawy, niosą ze sobą ogromne możliwości związane z szeroko pojętą ochroną zabytków, a także

umożliwiają nawiązanie formalnej współpracy z organizacjami, mającymi zapisaną w swym statucie opiekę nad zabytkiem.

Ponadto uregulowania prawne dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami znajdują się w wielu innych obowiązujących ustawach.

III. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Dąbrowa Tarnowska na lata 2013-2016 koresponduje z założeniami dokumentów programowych województwa małopolskiego oraz dokumentami krajowymi.

III.1 Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami – relacje GPOnZ z dokumentami sporządzanymi na poziomie krajowym:

tezami do opracowania Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami

Narodową Strategią Kultury na lata 2004-2013

Narodowym Programem Kultury „Ochrona Zabytków Dziedzictwa Kulturowego na lata 2004-2013”

III.1.1 Tezy do opracowania Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami – relacja Programu

Celem programu jest wzmocnienie ochrony i opieki nad materialną częścią dziedzictwa kulturowego oraz poprawa stanu zabytków w Polsce. Dokument ten określa kierunki działań i zadania, które winny być podjęte dla realizacji zamierzonego celu.

Do czasu zakończenia prac nad Programem opieki nad zabytkami gminy Dąbrowa Tarnowska na lata 2013-2016 nie ukończono prac nad programem krajowym, przyjęto jednakże poniżej przedstawione założenia, które będą wchodziły w jego zakres:

1. Sfera ochrony zabytków dotycząca postępowania konserwatorów, pracowników urzędów, restauratorów dzieł sztuki, architektów, urbanistów, archeologów, właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych w której wskazano siedem podstawowych zasad konserwatorskich:

zasady *primum non nocere* ,

zasady maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości (materialnych i niematerialnych),

zasady minimalnej niezbędnej ingerencji (powstrzymywania się od działań niekonicznych),

zasady, zgodnie z którą usuwać należy to (i tylko to), co na oryginał działa niszcząco,

zasady czytelności i odróżnialności ingerencji,

zasady odwracalności metod i materiałów,

zasady wykonywania wszelkich prac zgodnie z najlepszą wiedzą i na najwyższym poziomie.

2. Uwarunkowania dotyczące ochrony i opieki nad zabytkami:

określenie stanu zabytków ruchomych i nieruchomych, zabytków archeologicznych i techniki, a także ocena i stan krajowych zasobów pomników historii i obiektów wpisanych na listę światowego dziedzictwa,

ocena stanu służb związanych z ochroną i opieką nad zabytkami, stanu uregulowań prawnych,

organizacyjnych i finansowych.

3. Działania o charakterze systemowym:

powiązanie ochrony zabytków z polityką ekologiczną, ochrony przyrody, polityką przestrzenną, celną i polityką bezpieczeństwa państwa,

przygotowanie strategii i głównych założeń ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce oraz wprowadzenie jej do polityk sektorowych.

4. System finansowania:

stworzenie sprawnego systemu finansowania ochrony i opieki konserwatorskiej

5. Dokumentowanie, monitorowanie i standaryzacja metod działania. Ujednolicenie metod działań profilaktycznych, konserwatorskich, restauratorskich i ochronnych

6. Kształcenie i edukacja, kształcenie specjalistyczne, podyplomowe i system uznawalności wykształcenia, edukacja społeczeństwa, edukacja właścicieli i użytkowników

7. Współpraca międzynarodowa

III.1.2 Narodowa Strategia Kultury na lata 2004-2013 i Narodowy Program Kultury „Ochrona Zabytków Dziedzictwa Kulturowego na lata 2004-2013”

Przyjęta przez Radę Ministrów 21 września 2004r. jest dokumentem, w którym w oparciu o rzetelną analizę podjęto próbę określenia zasad polityki kulturalnej państwa w warunkach rynkowych. Stanowi ona podstawę do dalszych systemowych rozwiązań w dziedzinie kultury.

Misją strategii jest *z równoważony rozwój kultury jako najwyższej wartości przenoszonej ponad pokoleniami, określającej całokształt historycznego i cywilizacyjnego dorobku Polski, wartości warunkującej tożsamość narodową i zapewniającej ciągłość tradycji i rozwój regionów.*

Uznając kulturę za jeden z podstawowych czynników rozwoju regionów zapisano w strategii następujące priorytety:

wzrost efektywności zarządzania kulturą,

wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w systemie działalności kulturalnej i w systemie upowszechniania kultury,

wzrost uczestnictwa i wyrównanie szans w dostępie do szkolnictwa artystycznego, dóbr i usług kultury,

poprawa warunków działalności artystycznej,

efektywna promocja twórczości,

zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków,

zmniejszenie luki cywilizacyjnej przez modernizację i rozbudowę infrastruktury kultury.

Instrumentami wdrażania *Narodowej Strategii Rozwoju Kultury* są narodowe programy kultury. Jednym z kilku programów poświęconym działaniom podejmowanym w sferze materialnej spuścizny kulturowej Polski jest *Narodowy Program Kultury „Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego”*. Główną przesłanką do sformułowania Narodowego Programu Kultury *„Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego”* jest uznanie zasobów dziedzictwa za podstawę rozwoju kultury i upowszechniania kultury, a także za potencjał regionów, służący wzrostowi konkurencyjności regionów dla turystów, inwestorów i mieszkańców.

Celem strategicznym programu jest poprawa stanu i dostępności zabytków poprzez:

tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w sferze dokumentacji i ochrony zabytków,

kompleksową rewaloryzację zabytków i ich adaptację na cele społeczne,

zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości poprzez tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych,

promocję polskiego dziedzictwa kulturowego w Polsce i za granicą,

wzmocnienie zasobów ludzkich w sferze ochrony zabytków,

podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej dziedzictwa kulturowego,

tworzenie warunków rozwoju i ochrony dziedzictwa kulturowego,

zabezpieczenie zabytków i archiwaliów przed nielegalnym wywozem za granicę.

III. 2 Relacje GPONZ z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa:

Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego,

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego.

Wojewódzkim Programem Ochrony Dziedzictwa i Krajobrazu Kulturowego Małopolski

III. 2.1 Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego

W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO NA LATA 2011-2020 przyjętej Uchwałą Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku za Cel strategiczny przyjęto Wysoką atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury

Strategia postępowania:

Rezultatem zaplanowanych oraz realizowanych działań powinno być przejście od pasywnej i biernej ochrony, polegającej głównie na działaniach konserwatorskich, do efektywnego i racjonalnego zarządzania kulturą, zasobami dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczego. Konieczne jest zatem podejmowanie przedsięwzięć, których głównym celem będzie nie tylko kompleksowa ochrona i zachowanie zasobów dziedzictwa kulturowego, ale również generowanie impulsów do dalszego ich rozwoju. Tak rozumiane działania powinny stanowić podstawę nowoczesnego modelu zarządzania kulturą, który umożliwi pełne wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych Małopolski. W tym celu niezbędne jest wdrożenie mechanizmów włączających dziedzictwo kulturowe w obieg gospodarczy przy zachowaniu priorytetowej roli dziedzictwa regionalnego. Ponadto należy dążyć, przy jednoczesnym eksponowaniu ich autentyczności, do nadania zabytkom nowych funkcji poprzez określenie i upowszechnienie nowoczesnego modelu „użytkowania zabytków”. Model taki będzie łączył ich ochronę, zwiększenie dostępności, poszukiwanie nowych form opieki nad zabytkami, ale również tworzył sprzyjające warunki dla rozwoju sektora przemysłów czasu wolnego.

Kluczowe działania:

Działania podejmowane w zakresie opieki nad regionalnym dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym oraz ochrony i kształtowania krajobrazu:

- 2.1.1 Kształtowanie zrównoważonego krajobrazu kulturowego.
- 2.1.2 Poprawa stanu i sposobu użytkowania zabytków oraz przeciwdziałanie procesowi ich degradacji.
- 2.1.3 Ochrona i kształtowanie zabudowy historycznych miast i miasteczek.
- 2.1.4 Ochrona tradycyjnej zabudowy regionalnej i układów ruralistycznych.
- 2.1.5 Powstrzymanie degradacji wartościowych krajobrazów kulturowych oraz dewastacji obiektów zabytkowych i ich otoczenia.
- 2.1.6 Kompleksowa rewitalizacja obszarów zdegradowanych.
- 2.1.7 Zachowanie i rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, w tym przywrócenie rzeczywistej wartości zniszczonym obiektom oraz ponowne określenie dla poszczególnych obiektów ich wartości zabytkowych, wskazanych do bezwzględnej ochrony.
- 2.1.8 Utrzymanie wielokulturowego bogactwa oraz tożsamości lokalnej i regionalnej szczególnie poprzez wspieranie folkloru, tradycji i sztuki ludowej.
- 2.1.9 Funkcjonalne zarządzanie kulturą i dziedzictwem kulturowym, w tym rozwój partnerstwa sektora publicznego, pozarządowego i prywatnego.
- 2.1.10 Badanie i dokumentowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego.
- 2.1.11 Poprawa funkcjonowania instytucji opieki nad zabytkami.
- 2.1.12 Wdrożenie mechanizmów włączających wartości dziedzictwa w obieg gospodarczy.
- 2.1.13 Zapobieganie degradacji i ochrona zasobów dziedzictwa przyrodniczego regionu.
- 2.1.14 Stworzenie systemu oraz procedur zarządzania dziedzictwem przyrodniczym.
- 2.1.15 Zintegrowana ochrona krajobrazu kulturowego i środowiska przyrodniczego, szczególnie w zakresie wysokiego poziomu estetycznego otoczenia i ładu przestrzennego.

III. 2.2 Plan zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego.

Sejmik Województwa Małopolskiego przyjął w dniu 22 grudnia 2003 uchwałę nr XV/174/03 w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego. Wojewódzki Program Ochrony Dziedzictwa i Krajobrazu Kulturowego Małopolski jest zgodny z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, który przewiduje m.in.:

wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego dla ochrony tożsamości regionalnej oraz promocji województwa i jego rozwoju gospodarczego,

ochronę, utrzymanie i przywracanie zasobów dziedzictwa kulturowego,

wykorzystanie i udostępnianie zasobów dziedzictwa kulturowego,

zachowanie, ochronę i rewaloryzację historycznych układów przestrzennych,

zachowanie i ochronę krajobrazu kulturowego,

zachowanie, ochronę i kształtowanie architektury regionalnej,

zachowanie, ochronę i rewaloryzację obiektów i zespołów o najwyższej randze i szczególnym znaczeniu dla kultury narodowej,

zachowanie i ochronę niematerialnych wartości kulturowych, stanowiących o tożsamości regionu,

w podejmowaniu działań organizacyjnych, badawczych i promocyjnych, w integrację ochrony środowiska kulturowego z ochroną środowiska przyrodniczego,

rozbudowę sieci szlaków dziedzictwa kulturowego.

III. 2.3 Wojewódzki Program Ochrony Dziedzictwa i Krajobrazu Kulturowego Małopolski.

Wojewódzki Program Ochrony Dziedzictwa i Krajobrazu Kulturowego Małopolski został przygotowany w oparciu o Uchwałę Nr XIV/153/03 Sejmiku Województwa Małopolskiego w sprawie przystąpienia do sporządzenia Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami w Województwie Małopolskim, w okresie od marca 2004 do października 2004 r. metodą ekspercko-konsultacyjną.

Dokument ten ma służyć ochronie, aktywnej rewaloryzacji i lepszemu wykorzystaniu regionalnych zasobów dziedzictwa kulturowego. Poniżej zostały przedstawione najważniejsze cele strategiczne Wojewódzkiego Programu Ochrony Dziedzictwa i Krajobrazu Kulturowego Małopolski.

CEL STRATEGICZNY 1:

UTRZYMANIE I ZARZĄDZANIE ZASOBEM REGIONALNEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO.

PRIORYTET 1: ODNOWA MIEJSKA

Kierunek działań: Rewaloryzacja i rewitalizacja układów urbanistycznych

PROPRYTET 2: ODNOWA ZASOBÓW WIEJSKICH

Kierunek działań: Odnowa przestrzeni

Kierunek działań: Integracja wartości historycznych i tradycji lokalnych

PROPRYTET 3: ROZWÓJ INSTYTUCJI OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Kierunek działań: Funkcjonalne zarządzanie dziedzictwem

Kierunek działań: Podniesienie poziomu opieki nad zbiorami.

CEL STRATEGICZNY 2:

OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

PRIORYTET 1: KSZTAŁTOWANIE STRUKTUR PRZESTRZENNYCH

Kierunek działań: Kształtowanie spójnej przestrzeni małopolskiej sieci powiązań przyrodniczych

Kierunek działań: Formułowanie zasad ochrony i kształtowania strefy kulturowej

CEL STRATEGICZNY 3:

DZIEDZICTWO ŻYWE. PROMOCJA, EDUKACJA I DOKUMENTACJA WALORÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

PRIORYTET 1: PROWADZENIE MARKETINGU MAŁOPOLSKIEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Kierunek działań: Rynkowe zorientowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego

Kierunek działań: Świadomość dziedzictwa kulturowego.

IV. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego**IV. 1 Relacje GPOnZ z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy :****IV. 1.1 Strategia rozwoju gminy do roku 2015**

Celem strategii rozwoju gminy Dąbrowa Tarnowska jest osiągnięcie trwale zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego zmierzającego do utrzymania równowagi między koniecznością zachowania cennych walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych a potrzebą wskazania atrakcyjnej oferty terenów pod różne formy zabudowy. Na zasoby dziedzictwa kulturowego gminy Dąbrowa Tarnowska składają się obiekty stanowiące świadectwo minionej epoki oraz posiadające wartość historyczną, artystyczną lub naukową: zabytki ruchome, stanowiska archeologiczne na terenie Gminy, strefy ochrony konserwatorskiej, a także dobra kultury współczesnej: przydrożne krzyże i figurki, pomniki, mogiły poza cmentarzami.

IV. 1.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa Tarnowska podjęte uchwałą Rady Miejskiej nr XVI/139/96 z dnia 28 lutego 1996 r.Polityka w zakresie ochrony dóbr kultury

1. Generalne ustalenia polityki w zakresie ochrony dóbr kultury dotyczą:

Ochrony obiektów zaewidencjonowanych jako zabytki traktując je jako dobra, które winny być zachowane dla następnych pokoleń,

Zachowanie układów i założeń urbanistycznych o znaczeniu historycznym i krajobrazowym lub ich fragmentów,

Ochrony określonych stanowisk archeologicznych rozpoznanych w wyniku badań oraz ukończenia prac wstępnego rozpoznania archeologicznego na pozostałym obszarze gminy.

2. Dla prowadzenia dalszych prac planów miejscowych w obszarze gminy za niezbędne uważa się sporządzenie studium konserwatorskiego stanowiącego podstawę dla wydania wytycznych konserwatorskich do tych planów. Studium to winno stanowić przedmiot dyskusji a jego ustalenia po przyjęciu przez Radę Miejską stanie się jednym z dokumentów polityki przestrzennej. Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa zawartej w piśmie z dnia 28.09.1995r (jako odpowiedź na zapytanie Urzędu Gminy Dąbrowa Tarnowska) zlecenie takiego studium jednostkom fachowym należy do lokalnych (wojewódzkich) służb konserwatorskich.

IV. 1.3 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy

Gmina Dąbrowa Tarnowska posiada miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla części miasta i części każdego sołectwa uchwalone przez Radę Miejską w latach 2008-2011. Stosowne miejsce w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego znajdują zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, (m.in. obiekty małej architektury sakralnej – przydrożne kapliczki, krzyże).

Analiza treści zapisów i rysunku poszczególnych planów zagospodarowania przestrzennego wykazuje zgodność z kierunkami zapisanymi w dokumentach wymienionych wcześniej. Ponadto w procesie planistycznym uzyskano uzgodnienie projektów od wojewódzkiego konserwatora zabytków, co świadczy o tym, że gmina zamierza kontynuować swoje działania w płaszczyźnie ochrony środowiska kulturowego, w tym ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

1. Obiekty wpisane do ewidencji zabytków, podlegające prawnej ochronie dóbr kultury na podstawie przepisów szczególnych, podlegają następującym warunkom zagospodarowania:

utrzymanie i zakaz przekształceń powodujących obniżenie ich wartości historycznych, estetycznych lub architektonicznych,

dopuszcza się przebudowę, nadbudowę i rozbudowę oraz zmianę funkcji obiektów zabytkowych przy zachowaniu cech stylowych, gabarytów bryły, kształtu dachu i detalu architektonicznego,

rozbiórka obiektów może być przeprowadzona w przypadkach uzasadnionych po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i wykonaniu na koszt inwestora inwentaryzacyjnej dokumentacji pomiarowo-fotograficznej,

dopuszcza się lokalizację nowych budynków na tych samych działkach, na których znajdują się w/w obiekty i zespoły zabytkowe oraz działkach do nich przyległych, pod warunkiem zharmonizowania skali zabudowy historycznej i współczesnej oraz wkomponowania elementów współczesnych w sposób nie naruszający charakteru miejsca i gabarytów obiektów historycznych,

projekty zmian związane z naruszeniem elementów konstrukcyjnych lub przekształceniem wyglądu zewnętrznego wymienionych obiektów i zespołów zabytkowych oraz działek do nich przyległych, mogą być realizowane w porozumieniu z właściwym organem ds. ochrony zabytków.

2. Na wyznaczonych **terenach stanowisk archeologicznych** (strefa archeologicznej ochrony biernej) obowiązują następujące zasady i wymagania ochrony:

zakaz dewastacji terenu poprzez zmiany ukształtowania terenu,

wszelka działalność inwestycyjna wymaga uzgodnień z właściwym organem ds. ochrony zabytków,

nakaz objęcia wszelkich robot ziemnych na terenie strefy nadzorem archeologicznym lub wyprzedzającymi inwestycje badaniami ratowniczymi prowadzonymi na koszt inwestora.

V. Instrumentarium realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Realizacja programu będzie się odbywać poprzez wskazanie zadania na rzecz osiągnięcia celów w nim przyjętych. Podstawę niniejszego instrumentarium stanowią obowiązujące przepisy prawne i zawarte w nich regulacje dotyczące instrumentów prawnoekonomicznych i finansów publicznych.

VII. 1 Instrumenty prawne

- Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków,
- Wykonywanie decyzji administracyjnych z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami.

VII. 2 Instrumenty finansowe

W miarę możliwości budżetowych finansowanie prac konserwatorskich i remontowych, Aplikowanie o dofinansowanie z funduszy europejskich na zadania związane z ochroną i opieką nad zabytkami.

VII. 3 Instrumenty koordynacji

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Dąbrowa Tarnowska do roku 2015 w części dotyczącej ochrony dziedzictwa kulturowego,

Współpraca z Kościołami w zakresie wykonywania prac remontowo-restauratorskich przy zabytkowych obiektach sakralnych.

VII. 4 Instrumenty kontrolne

Bieżąca aktualizacja gminnej ewidencji zabytków,

Monitoring stanu technicznego zabytków.

VI Ochrona i opieka nad zabytkami

1. Ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- a) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie utrzymanie;

- b) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- c) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- d) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- e) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- f) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

2. Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków;

- a) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- b) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- c) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- d) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- e) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

3. Niezależnie od obowiązków wynikających z opieki nad zabytkami, określonych w pkt 1 i 2 właściciel lub posiadacz zabytku wpisanego do rejestru lub zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków zawiadamia wojewódzkiego konserwatora zabytków o:

- a) uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zdarzenia;
- b) zagrożeniu dla zabytku, niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu;
- c) zmianie miejsca przechowania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany;
- d) zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości.

4. Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

– Zabytki nieruchome będące, w szczególności:

- a) krajobrazami kulturowymi,
- b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
- c) dziełami architektury i budownictwa,
- d) dziełami budownictwa obronnego,
- e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
- f) cmentarzami,
- g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
- h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

– Zabytki ruchome będące, w szczególności:

- a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
- b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
- c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
- d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznej dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,

- e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997r. o bibliotekach (Dz. U. nr 85, poz. 539, z 1998 r. Nr 106, poz 668, z 2001 r. Nr 129, poz 1440 oraz z 2002 r. Nr 113, poz 984),
- f) instrumentami muzycznymi,
- g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
- h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- Zabytki archeologiczne będące, w szczególności:
1. pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
 2. cmentarzyskami,
 3. kurhanami,
 4. reliktnami działalności gospodarczej.
 5. Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

VII. Wykaz obiektów na terenie Gminy Dąbrowa Tarnowska podlegających ochronie i opiece

1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

Nr kart zabytku	Obiekt	Adres/nr	Rok/wiek	Wpis do rejestru
1	Kościół pw. Wszystkich świętych	Ul. Kościelna	1771	Zespół Kościoła p.w. Wszystkich Świętych drewn. A-222 z 13.03.1947
2,3	Brama zamku Lubomirskich	Zamkowa 3	1697	Brama zamkowa, par i piwnice pałacowe st.ej Nr 366 z 28.05.1934
4	Synagoga	Ul. Berka Joselewicza 6	Poł. XIX	Synagoga A-324 z 18.05.1934 r.
63	Cmentarz wojenny z I w św.	Ul. Św. A. Chmielowskiego	1915	Cmentarz wojenny nr 248, kaplica A-390 z 13.12.1995 r.
64	Obelisk Ligęzów	Ul. Bojki , dz. nr 34	XVIII	Obelisk Ligęzów st. Nr 367 z 04.06.1934r.

2. Obiekty wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków miasta Dąbrowa Tarnowska:

Nr rejestru kart zabytku	Obiekt	Adres/nr	Rok/wiek
6	dom	Graniczna 4	1910
7	dom	Graniczna 5	1936
8	dom	Graniczna 12	XIX/XX
9	dom	Graniczna 14	1.20 XX
11	dom	1 Maja 2	pocz. XX
14	dom	Warszawska 2	2 poł XIX
17	dom	Jagiellońska 7	Pocz. XX
19	Dom	J. Bojki 2	1891
21	Dom	Piłsudskiego	Pocz. XX
22	Dom	Piłsudskiego 5	Pocz. XX
23	Dom	Piłsudskiego 21	Pocz. XX

24	dom	Piłsudskiego 58	Pocz. XX
25	Dom	Piłsudskiego 92	1.20 XX
28	dom	Różana 7	1925
29	dom	Różana 9	1928
30	dom	Rynek 1	Pocz XX
31	dom	Rynek 2,5	Pocz. XX
32	Dom	Rynek 17	Pocz. XX
33	dom	Rynek 18,19	XIX/XX
34	dom	Rynek 22	XIX/XX
35,36,37	dom	Rynek 42,43,44,45,52	Pocz. XIX
40	dom	Kościelna 7/9/11	1.20 XX
41	Dom	Kościelna 24	1.20 XX
43	dom	Kościelna 25	XIX/XX
44	dom	Kościelna 26	1.30 XX
48	Dom	Szkolna 8a	1947
49	Dom	Szkolna 13	1.20 XX
50	dom	Szkolna 14	Pocz. XX
51	dom	Szkolna 15	Pocz. XX
52	Dom	Szkolna 16	1932
53	dom	Szkolna 19	1914
54,55	dom	Szkolna 24	1.20 XX
57	dom	Szkolna 34	Pocz. XX
60	Dom	Szkolna 44	Pocz. XX
61	Krzyż	Nr dz. 907/2 obręb Bagienica	Połowa XX
62	Krzyż	Nr dz. 23 obręb Dąbrowa	1944
63	Kapliczka	Nr dz. 589 obręb Dąbrowa	1872
64	Figura	Nr dz. 520/1 obręb Dąbrowa	1896
65	Pomnik	Nr dz. 164 obręb Bagienica	1962
66	Pomnik	Nr dz. 40/2 obręb Dąbrowa	I połowa XX
67	Cmentarz parafialny	Nr dz. 1112 obręb Dąbrowa	Ok. 1850 r.
68	Cmentarz żydowski	Nr dz 109 obręb Dąbrowa	Przełom XVII i XVIII
61	Krzyż	Nr dz. 907/2 obręb Bagienica	Połowa XX

3. Sołectwo Brnik:

Nr rejestru kart zabytku	Obiekt	Adres/nr	Rok/wiek
2	Kapliczka	Nr dz. 341	Poł. XX
2a	Pomnik AK	Nr dz. 219/5	1948 r.

4. Sołectwo Gruszów Mały:

Nr rejestru kart zabytku	Obiekt	Adres/nr	Rok/wiek
6	Dom	Gruszów Mały 30	Poł. XX
9	Kapliczka	Nr dz. 293	Poł. XX.

5. Gruszów Wielki:

Nr rejestru kart zabytku	Obiekt	Adres/nr	Rok/wiek
3a	Kapliczka	Dz. nr 576/1	Poł XX
3b	Kapliczka	Dz. nr 410/2	Poł. XX
3c	Kapliczka	Nr dz. 210	Poł. XX

6. Nieczajna Górna:

Nr rejestru kart zabytku	Obiekt	Adres/nr	Rok/wiek
3	Dom	Nieczajna Górna 215	l. 20 XX
8	Kapliczka	Dz. nr 3674/3	1912
9	Cmentarz parafialny	Nieczajna Górna 1166/1, 1166/2, 1166/4, 1167/2	1930

7. Nieczajna Dolna:

Nr rejestru kart zabytku	Obiekt	Adres/nr	Rok/wiek
1	Kapliczka	Dz. nr 1220	XIX/XX
1a	Kapliczka	Nieczajna Dolna 73 a	XVIII

8. Żelazówka:

Nr rejestru kart zabytku	Obiekt	Adres/nr	Rok/wiek
1	Dom	Żelazówka 7	l.30 XX
2	Dom	Żelazówka 20	k. XX w.
3	Dom	Żelazówka 91	Pocz. XX
5a	Kapliczka	Nr dz. 499	Poł. XX
5b	Kapliczka	Dz. nr 155	1906
5c	Krzyż	Dz. nr	Pocz. XX
5d	Krzyż	Dz. nr 419	Pocz. XX

9. Smęgorzów:

Nr rejestru kart zabytku	Obiekt	Adres/nr	Rok/wiek
1	Kapliczka	Dz. nr 1785/5	Ok. 1840
5	Dom	Smęgorzów 6	k. XIX
6	Dom	Smęgorzów 7	k. XIX
7	Cmentarz parafialny	Smęgorzów 536/7-536/12	1930

10. Laskówka Chorąska

Nr rejestru kart zabytku	Obiekt	Adres/nr	Rok/wiek
67a	Kapliczka	Laskówka Chorąska 117	Początek XX
67b	Kapliczka	Laskówka Chorąska 53	1908 r

11. Lipiny

Nr rejestru kart zabytku	Obiekt	Adres/nr	Rok/wiek
68a	Kapliczka	Lipiny 71	1918 r.

10. Wykaz stanowisk archeologicznych.

Ochronie podlegają stanowiska archeologiczne zlokalizowane w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dąbrowa Tarnowska oraz terenów ujętych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego na terenie miasta Dąbrowa Tarnowska i Sołectw : Brnik, Gruszów Wielki, Gruszów Mały, Laskówka Chorąska, Morzychna, Lipiny, Nieczajna Górna, Nieczajna Dolna, Sutków, Szarwark i Żelazówka, oznaczone na n/w obszarach wraz z kartami ewidencji:

- i) Numer obszaru 99 -66 wraz z kartami ewidencji stanowisk archeologicznych w Sołectwach; Gruszów Wielki i Smęgorzów;
- j) Numer obszaru 99 – 67\ wraz z kartami ewidencji stanowisk archeologicznych w Sołectwach; Gruszów Wielki, Nieczajna Dolna, Smęgorzów i Sutków;
- k) Numer obszaru 100- 66, miasto Dąbrowa Tarnowska;
- l) Numer obszaru 100 -67 w Sołectwach Gruszów Wielki, Nieczajna Dolna i Nieczajna Górna;
- m) Numer obszaru 101 -66 w Sołectwach Brnik, Laskówka Chorąska, Żelazówka
- n) Numer obszaru 101 – 67 w Sołectwach Lipiny, Szarwark.

Szczegółowy wykaz kart stanowisk archeologicznych (99-66)

Lp.	Lokalizacja stanowiska	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na obszarze	Współrzędne stanowiska	Nr inwentarza
1	Gruszów Mały Zagrody	4	34	x- 250 y- 2	MT-A/AZP/1842
2	Gruszów Mały Zagrody	5	35	x- 260 y- 13	MT-A/AZP/1843
3	Gruszów Mały Zagrody	6	36	x- 253 y-13	MT-A/AZP/1844
4	Gruszów Mały Zagrody	7	37	x- 256 y- 25	MT-A/AZP/1845
5	Gruszów Mały Zagrody	8	38	x- 242 y- 21	MT-A/AZP/1846
6	Smęgorzów	4	40	x- 295 y- 59	MT-A/AZP/1848
7	Smęgorzów	5	41	x- 290 y- 65	MT-A/AZP/1849
8	Smęgorzów	6	42	x- 264 y- 85	MT-A/AZP/1850
9	Smęgorzów	7	43	x- 256 y- 91	MT-A/AZP/1851
10	Smęgorzów	8	44	x- 270 y-86	MT-A/AZP/1852
11	Smęgorzów	9	45	x- 288 y- 78	MT-A/AZP/1853

12	Smęgorzów	10	46	x- 297 y- 86	MT-A/AZP/1854
13	Smęgorzów	11	47	x- 289 y- 93	MT-A/AZP/1855
14	Smęgorzów	12	48	x- 293 y- 97	MT-A/AZP/1856
15	Smęgorzów	13	49	x- 299 y- 103	MT-A/AZP/1857
16	Smęgorzów	14	50	X- 286 y- 105	MT-A/AZP/1858
17	Smęgorzów	15	51	x- 235 y- 147	MT-A/AZP/1859
18	Smęgorzów Zagrody	16	52	x- 240 y- 155	MT-A/AZP/1860
19	Smęgorzów	34	54		

Szczegółowy wykaz kart stanowisk archeologicznych (99-67)

Lp.	Lokalizacja stanowiska	Nr stanowiska w miejscowości	Numer stanowiska na obszarze	Współrzędne stanowiska	Nr inwentarza
1	Gruszów Wielki	1	1		
2	Sutków	1	2		
3	Smęgorzów	17	3	x- 10 y- 38	MT-A/AZP/1862
4	Smęgorzów	18	4	x- 10 y- 51	MT-A/AZP/1863
5	Smęgorzów	19	5	x- 2 y-54	MT-A/AZP/1864
6	Smęgorzów	20	6	x-16 y-79	MT-A/AZP/1865
7	Smęgorzów	21	7	x- 8 y- 95	MT-A/AZP/1866
8	Smęgorzów	22	8	x-15 y-93	MT-A/AZP/1867
9	Smęgorzów	23	9	x- 18 y- 105	MT-A/AZP/1868
10	Smęgorzów	24	10	x-10 y- 102	MT-A/AZP/1869
11	Smęgorzów	25	11	x- 30 y- 96	MT-A/AZP/1870
12	Smęgorzów	26	12	x- 33 y- 108	MT-A/AZP/1871
13	Smęgorzów	27	13	x- 49 y- 118	MT-A/AZP/1872
14	Smęgorzów	28	14	x-38 y- 132	MT-A/AZP/1873

15	Smęgorzów	29	15	x- 59 y- 110	MT-A/AZP/1874
16	Smęgorzów	30	16	x-61 y- 81	MT-A/AZP/1875
17	Smęgorzów	31	17	x-60 y- 71	MT-A/AZP/1876
18	Smęgorzów	32	18	x- 70 y- 73	MT-A/AZP/1877
19	Smęgorzów	33	19	x- 78 y- 67	MT-A/AZP/1878
20	Gruszów Wielki Kolipa	8	20	x- 77 y- 48	MT-A/AZP/1879
21	Gruszów Wielki	9	21	x- 40 y- 44	MT-A/AZP/1880
22	Gruszów Wielki	10	22	x- 57 y-23	MT-A/AZP/1881
23	Gruszów Wielki	11	23	x- 28 y- 14	MT-A/AZP/1882
24	Gruszów Wielki	12	24	x- 44 y- 5	MT-A/AZP/1883
25	Gruszów Wielki	13	25	x- 88 y- 5	MT-A/AZP/1884
26	Gruszów Wielki	14	26	x- 76 y-17	MT-A/AZP/1885
27	Gruszów Wielki	15	27	x- 107 y- 18	MT-A/AZP/1886
28	Gruszów Wielki	16	28	x- 113 y- 40	MT-A/AZP/1887
29	Gruszów Wielki	17	29	x- 97 y- 50	MT-A/AZP/1888
30	Nieczajna Dolna	2	30	x- 170 y- 8	MT-A/AZP/1889
31	Nieczajna Dolna	3	31	x- 192 y- 5	MT-A/AZP/1890
32	Nieczajna Dolna	4	32	x- 210 y- 26	MT-A/AZP/1891
33	Nieczajna Dolna	5	33	x-180 y- 27	MT-A/AZP/1892
34	Sutków	2	34	x- 115 y-83	MT-A/AZP/1893
35	Sutków	3	35	x-135 y- 86	MT-A/AZP/1894
36	Sutków	4	36	x- 118 y- 95	MT-A/AZP/1895
37	Sutków	5	37	x- 130 y- 112	MT-A/AZP/1896

38	Sutków	6	38	x- 171 y- 102	MT-A/AZP/1897
39	Sutków	7	39	x- 160 y- 130	MT-A/AZP/1898

Szczegółowy wykaz kart stanowisk archeologicznych (100-66)

Lp.	Lokalizacja stanowiska	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na obszarze	Współrzędne stanowiska	Nr inwentarza
1	Dąbrowa Tarnowska	1	1		
2	Dąbrowa Tarnowska	2	2		
3	Dąbrowa Tarnowska	3	3		
4	Gruszów Mały	1	4		
5	Brnik	1	9	x-220 y-10	100-66/9
6	Brnik	2	10	x-233 y-12	100-66/10
7	Brnik	3	11	x-240 y-8	100-66/11
8	Dąbrowa Tarnowska	4	12	x-244 y-17	100-66/12
9	Dąbrowa Tarnowska	5	13	x-257 y-45	100-66/13
10	Dąbrowa Tarnowska	6	14	x-250 y-55	100-66/14
11	Dąbrowa Tarnowska	7	15	x-247 y-66	100-66/15
12	Dąbrowa Tarnowska	8	16	x-211 y-57	100-66/16
13	Dąbrowa Tarnowska	9	17	x-242 y-74	100-66/17
14	Dąbrowa Tarnowska	10	18	x-253 y-74	100-66/18
15	Dąbrowa Tarnowska	11	19	x-254 y-84	100-66/19
16	Dąbrowa Tarnowska	12	20	x-240 y-79	100-66/20
17	Dąbrowa Tarnowska	13	21	x-235 y-84	100-66/21
18	Dąbrowa Tarnowska	14	22	x-221 y-84	100-66/22
19	Dąbrowa Tarnowska	15	23	x-228 y-88	100-66/23

20	Dąbrowa Tarnowska	16	24	x-233 y-99	100-66/24
21	Dąbrowa Tarnowska	17	25	x-213 y-123	100-66/25
22	Dąbrowa Tarnowska	18	26	x-174 y-110	100-66/26
23	Dąbrowa Tarnowska	19	27	x-184 y-134	100-66/27
24	Dąbrowa Tarnowska	20	28	x-182 y-146	100-66/28
25	Dąbrowa Tarnowska	21	29	x-212 y-145	100-66/29
26	Dąbrowa Tarnowska	22	30	x-229 y-141	100-66/30
27	Dąbrowa Tarnowska	23	31	x-217 y-192	100-66/31
28	Dąbrowa Tarnowska	24	32	x-186 y-189	100-66/32
29	Gruszów Mały	2	33	x-220 y-198	100-66/33
30	Gruszów Mały	3	34	x-263 y-182	100-66/34
31	Dąbrowa Tarnowska	25	39	x-156 y-136	100-66/39
32	Dąbrowa Tarnowska	27	64	x-415,000 y-629,650	KZA- T/2551
33	Dąbrowa Tarnowska	28	65	x-415,300 y-629,550	KZA- T/2552
34	Dąbrowa Tarnowska	29	66	x-415,720 y-629,240	KZA- T/2553
35	Dąbrowa Tarnowska	30	67	x-415,920 y-629,000	KZA- T/2554A
36	Dąbrowa Tarnowska	31	68	x-417,150 y-628,800	KZA- T/2555
37	Dąbrowa Tarnowska	32	69	x-417,180 y-628,660	KZA- T/2556
38	Dąbrowa Tarnowska	33	70	x-417,400 y-628,670	KZA- T/2557
39	Dąbrowa Tarnowska	34	71	x-418,150 y-628,400	KZA- T/2559
40	Dąbrowa Tarnowska	35	72	x-418,300 y-628,500	KZA- T/2560
41	Dąbrowa Tarnowska	36	73	x-418,280 y-628,870	KZA- T/2561
42	Dąbrowa Tarnowska	37	74	x-418,700 y-629,220	KZA- T/2562

43	Dąbrowa Tarnowska	38	75	x-418,920 y-629,700	KZA-T/2564
44	Dąbrowa Tarnowska	4	76	x-419,650 y-630,300	KZA-T/2746
45	Dąbrowa Tarnowska	39	77	x-414,700 629,950	KZA-T/2747
46	Dąbrowa Tarnowska	40	78	x-414,900 y-630,070	KZA-T/2748
47	Brnik	5	79	x-414,250 y-630,000	KZA-T/2761

Szczegółowy wykaz kart stanowisk archeologicznych (100-67)

Lp.	Lokalizacja stanowiska	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na obszarze	Współrzędne stanowiska	Nr inwentarza
1	Nieczajna	1	1		MAK9047
2	Gruszów Wielki	2	2	x-46 y-196	MT-A/587
3	Gruszów Wielki	3	3	x-25 y-194	MT-A588
4	Gruszów Wielki	4	4	x-45 y-135	MT-A/589
5	Gruszów Wielki	5	5	x-35 y-159	MT-A/590
6	Gruszów Wielki	6	6	x-49 y-153	MT-A/591
7	Gruszów Wielki	7	7	x-53 y-167	MT-A/592
8	Nieczajna Dolna	1	8	x-125 y-144	MT-A/593
9	Nieczajna Górna	2	9	x-134 y-140	MT-A/594
10	Nieczajna Górna	3	10	x-102 y-122	MT-A/595
11	Nieczajna Górna	4	11	x-125 y-73	MT-A/596
12	Dąbrowa Tarnowska	25	12	x-15 y-57	MT-A/597
13	Dąbrowa Tarnowska	26	13	x-22 y-85	MT-A/598
14	Dąbrowa Tarnowska	27	14	x-68 y-25	MT-A/599
15	Szarwark	1	15	x-46 y-16	MT-A/600
16	Nieczajna Dolna	5	17	x-101 y-35	MT-A/602
17	Nieczajna Górna	6	20	x-205 y-121	MT-A/605

Szczegółowy wykaz kart stanowisk archeologicznych (101-66)

Lp.	Lokalizacja stanowiska	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na obszarze	Współrzędne stanowiska	Nr inwentarza
1	Żelazówka	1	9		IAUJ P50
2	Laskówka Chorąska	1	24	x- 132 y- 102	MT-A/1267
3	Żelazówka	2	27	x- 158 y-153	MT-A/1270
4	Żelazówka	3	28	x- 173 y- 120	MT-A/1271
5	Laskówka Chorąska	2	29	x- 160 y-76	MT-A/1272
6	Żelazówka Polany	4	30	x- 178 y- 142	MT-A/1273
7	Brnik	4	32	x- 250 y- 152	MT-A/1275
8	Żelazówka	5	33		
9	Żelazówka	6	34		

Szczegółowy wykaz kart stanowisk archeologicznych (101-67)

Lp.	Lokalizacja stanowiska	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na obszarze	Współrzędne stanowiska	Nr inwentarza
1	Szarwark	2	1	x- 18 y- 187	KZA-T/1761
2	Brnik	5	2	x- 13 y- 102	KZA-T/1762
3	Brnik	6	3	x- 13 y- 87	KZA-T/1763
4	Brnik	7	4	x- 40 y- 96	KZA-T/1764
5	Szarwark	3	5	x- 89 y- 81	KZA-T/1765
6	Lipiny	1	8	x- 122 y- 29	KZA-T/1768
7	Szarwark	4	9	x- 137 y- 201	KZA-T/1769
8	Szarwark	5	10	x- 142 y- 185	KZA-T/1770
9	Szarwark	6	11	x- 148 y- 172	KZA-T/1771
10	Lipiny	2	12	x- 163 y- 32	KZA-T/1772

11. Ochrona obiektów zabytkowych

1. Na podstawie art. 59 ust. 1, 60 ust. 1, 4 i art. 61 ust. 1-5 z związku z art. 63, 64, 65 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z p. zm.) i na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 późn. zm.) jest wydana przez Burmistrza Gminy Dąbrowa Tarnowska Decyzja o Warunkach Zabudowy w której Wnioskodawca jest informowany w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej: - uszczególnia się nakazy i zakazy:

2. Wskazuje się do ochrony i objęcia opieką obiekty ujęte w rejestrze lub ewidencji zabytków oraz stanowiska archeologiczne, a także zabytki ruchome, zwłaszcza elementy wyposażenia kościołów objętych wpisem do rejestru oraz nie wpisane do rejestru, posiadające walory zabytkowe, historyczne lub artystyczne.

3. Wszelkie działania w strefie objętej ochroną konserwatorską powinny być przeprowadzone we współpracy i za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wymaga:

- a) prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;
- b) wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku;
- c) prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru;
- d) prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;
- e) prowadzenie badań archeologicznych;
- f) przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- g) trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje;
- h) dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- i) zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu skorzystania z tego zabytku;
- j) umieszczenia na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów, za wyjątkiem znaku; umieszczonego przez Starostę; informacyjnego o tym, że zabytek podlega ochronie,
- k) podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru;
- l) poszukiwanie ukrytych lub podrzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.

12. Ochrona obiektów wpisanych do ewidencji zabytków

W stosunku do obiektów wpisanych do ewidencji zabytków przewiduje się:

1. Podejmowanie i wspieranie działań zapobiegających ich dewastacji.
2. Ochronę szczególnie wartościowych obiektów, polegająca na zachowaniu bądź przywróceniu widoku na dany obiekt, poprzez odpowiednie kształtowanie jego przedpola, tła i kulis

13. Ochrona stanowisk archeologicznych

Dla obszarów stanowisk archeologicznych ustala się następujące zasady ochrony:

1. Na terenie stanowisk archeologicznych dopuszczalne są wyłącznie prace polowe w obrębie warstwy ornej czyli zwyczajna orka, bronowanie, kultywatorowanie, itp.

2. Zabronione są wszelkie prace mogące naruszyć niezniszczona dotychczas część zabytku czyli: głęboka orka, kopanie rowów, dołów, eksploatacja piasku, gliny, żwiru, zabudowa (ławy fundamentowe) i inne prace. Takie roboty ziemne mogą być podejmowane wyłącznie za zezwoleniem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, po uprzednim przeprowadzeniu archeologicznych badań wykopaliskowych.

3. Wszelkie inwestycje powinny być w miarę możliwości lokalizowane poza obszarami stanowisk.

14. Ochrona cmentarzy

Dla ochrony cmentarzy przewiduje się porządkowanie i rewaloryzację terenów,
a w szczególności:

1. Zabytkowe nagrobki o wartości historycznej będą sukcesywnie poddawane rewaloryzacji. Gmina będzie podejmowała działania w celu zapewnienia należytego stanu tych nagrobków.
2. Ochronę zabytkowych nagrobków In situ, z dopuszczeniem tworzenia lapidarium w obrębie cmentarzy po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora zabytków.
3. Dla terenów przylegających do granic cmentarzy przyjmuje się zasadę zagospodarowania zapewniającą właściwą ich ekspozycję.

VIII. Działania Gminy w celu ochrony zabytków

1. Gmina Dąbrowa Tarnowska będzie wspierała działania organizacji pozarządowych i innych instytucji nastawionych na ochronę dziedzictwa kulturowego, gromadzenie pamiątek związanych z historią Gminy i Regionu, badaniem historii Gminy.

2. Gmina Dąbrowa Tarnowska będzie podejmować działania zmierzające do jednolitego oznakowania najcenniejszych zabytków oraz zwiększenia dostępności obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

3. W miarę możliwości Gmina Dąbrowa Tarnowska będzie wspierać działania właścicieli lub posiadaczy, a także podejmować działania mające na celu:

- a) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenia do poprawy stanu ich zachowania,
- b) wyeksponowania poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego, zwiększenia atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych,
- c) wspierania inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.

IX. Źródła finansowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

1. Przyjmuje się następujące źródła finansowania:

Budżet gminy,

Środki własne właścicieli obiektów zabytkowych,

Środki zewnętrzne (środki unijne, dotacje, darowizny, zbiórki komitetów działających na rzecz ochrony zabytków, inicjatywy społeczne, cegiełki),

2. Rada Gminy może określić w uchwale budżetowej wysokość środków przeznaczonych na dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

3. Gmina Dąbrowa Tarnowska może finansować prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane związane z obiektami wpisanymi do ewidencji zabytków oraz zadanie inne niż opisane w pkt 1, a ujęte w niniejszym programie w szczególności poprzez udzielenie dotacji z Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie lub na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych.

4. Rada Gminy może określić w uchwale budżetowej wysokość środków przeznaczonych na dotacje, których mowa w pkt 2.

X. Zasady oceny realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zobowiązuje Burmistrza gminy sporządzania co dwa lata sprawozdań z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami i przedstawienia radzie gminy. Przyjmuje się poniższe wskaźniki oceniające poziom realizacji gminnego programu:

Poziom wydatków budżetu gminy na realizację programu ochrony i opieki nad zabytkami,

Wartość pozyskanych środków finansowych ze źródeł pozabudżetowych przez gminę,

Wartość pozyskanych środków finansowych ze źródeł pozabudżetowych przez właścicieli zabytkowych obiektów,

Liczba obiektów poddanych pracom zabezpieczającym przed pożarem, zniszczeniem lub kradzieżą,
Ilość zinwentaryzowanych zabytkowych nagrobków,
Ilość wniosków o wpis do rejestru zabytków,
Ilość wprowadzonych zmian do gminnej ewidencji zabytków,
Ilość uzupełnionych kart adresowych zabytków,
Ilość nowych obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków,
Ilość aktualizacji dokonanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i Zmianie Studium,
Ilość inwestycji na obszarach objętych ochroną zabytków.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Władysław Knutelski